

נושא 3: האמצעים / שמחה פורצת גדר

כיתה ד'

א. התקשרות לרבי (3 שיעורים)

ב. שמחה פורצת גדר (3 שיעורים)

אמצעים / שמחה פורצת גדר המיקוד לכיתה ד': שמחה או הוללות?

בשיעורים הקודמים בחנו התלמידים את המניעים המקדמים והחוסמים אותם בהתנהלותם והתבוננו כיצד הקשר שלהם עם הרבי מסייע להם בעבודתם. בנושא משנה זה יכירו התלמידים אמצעי יסודי נוסף שיסייע לעבודת ה'. ידועה האמרה שניצחון בקרב יגיע באמצעות השמחה. השמחה היא אבן יסוד הכרחית בחייו של היהודי. השמחה הינה הרגשת אושר הפושטת בלב ומקבלת ביטוי בדרך כלל גם באופן חיצוני. כיהודים, אנו מצווים לעבוד את ה' בשמחה. מעגלי החיים האישיים והכלליים שלנו סובבים סביב מוקדי שמחה. השמחה מהווה גם אינדיקציה לעוצמת האמונה והביטחון בה', שהכל מידו יתברך והוא מיטיב לכל. לשמחה מניעים שונים. על פי המניעים, אפשר לעיתים לשער מה יהיו דרכי הביטוי של השמחה, מה תהיה עוצמתה ומה יהיו תוצאותיה. ביחידת הלימוד שלהלן, ננסה להכיר את השמחה האמיתית, מניעיה, ודרכי הביטוי שלה ולהבדילה מ"אחותה החורגת" – ההוללות. נכיר את המהות של כל אחת מהן, נלמד לזהות את המאפיינים שלהן ונבדיל ביניהן. ביחידות הבאות ידובר על התוצאות של ההוללות לעומת השמחה ועל יכולת העמידה בלחץ חברתי, בהקשר זה.

שיעור 17: להיות בשמחה תמיד

שיעור 18: סוף מעשה במחשבה תחילה

שיעור 19: לא נסחפים – סוחפים!

נספח 1

שאלון

שאלון

כחוויה באישי

שם:

1. נסו להיזכר בחוויה אישית של שמחה אמיתית שחוויתם לאחרונה. כתבו, מה הייתה הסיבה לשמחה?

2. מי היו השותפים שלכם לשמחה?

3. על פני כמה זמן המשכתם להרגיש את תחושת השמחה?

4. באיזו דרך ביטאתם את שמחתכם?

רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש

אגף חינוך חברתי חסידי

סיבות לשמחה ☐

ביטוי לשמחה

שמחה פורצת גדר

שמחה של מצווה
שמחת חג
אהבת התורה
נצחון על כולם (גאווה)
תעלול מוצלח

רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש

אגף חינוך חברתי חסידי

במשפחה

בראש חודש חזרנו מוקדם מבית הספר. אמא הייתה בעבודה, והאחים הקטנים הסתובבו בחוסר מעש, קצת רבים זה עם זה, מחפשים משהו לעשות - מרגיזים. אני ניסיתי לקרוא ספר, אבל זה היה בלתי אפשרי. 'מה עושים איתם?' חלפה מחשבה במוחי.

רגע, הרי היום לא סתם ראש חודש. היום ראש חודש אדר! זהו הזמן להיות בשמחה! אולי זה מה שהם מחפשים? האמת היא שממש לא רציתי לעזוב את הספר, ובטח שלא לרקוד. אבל הרגשתי שזה מה שצריך לעשות. הפעלתי את הטייפ ושלפתי מהתיק שקית של ביסלי. "מי שבא לרקוד מקבל הפתעה", הכרזתי. האחים התאספו חיש קל סביבי. רקדנו עם קצב הניגון כשמדי פעם אני משנה את צורת הריקוד כדי לשעשע אותם. הם היו כל כך מאושרים ועליזים, עד ששכחו לבקש את הביסלי המגיע להם.

בכיתה

דקות ספורות לפני סיום הלימודים נכנסה המזכירה לכיתה והודיעה על ביטולו של יריד פורים המסורתי: "השנה, מסיבות שונות, לא יתקיים יריד פורים. כלכיתה תערוך לעצמה מסיבת פורים כיתתית." היינו המומות ומאוכזבות. פורים בלי יריד? אפילו המורה לא מצאה דרך לנחם אותנו. הרגשתי שצריך להעלות את מצב הרוח בכיתה והצעתי: "אולי נערוך יריד פורים כיתתי?" החברות הביטו בי מי בזלזול, מי בייאוש. כיתתי? רעיון משונה... נעשה פה דוכנים?

לא נכנעתי, במיוחד מפני שראיתי זיק של הערכה בעיני המורה: כן! יריד כיתתי! נבנה כולנו יחד דוכנים והפעלות. בתחילה חצי כיתה תפעיל את הדוכנים והמחצית האחרת תיהנה, ואחר כך נתחלף! לאט לאט התלהבו החברות מהרעיון - מצוין! לא נהיה תלויות בכיתות הגבוהות, לא נצטרך לחכות זמן רב בתור. הרעיונות שלנו הם הכי טובים!

במשפחה

בכל שנה בן דודי ראובן ואני נפגשים בפורים במשתה אצל סבא וסבתא ונהנים מאוד. השנה ראובן כבר חגג בר מצווה והגיע בארשת חשיבות כשהוא חבוש במגבעתו החדשה. הוא התיישב בין הדודים ולא שיחק איתי סביב השולחן כמו בשנים עברו. התאכזבתי. פתאום היה לי חשק לעשות משהו שונה, מיוחד, שיסתכלו גם עליי וישימו לב שאני נמצא. הכנתי לי על המדף ליד הכניסה לבית כמה מקלות של זיקוקי דינור וגפרורים. אז יצאתי לחדר המדרגות ופניתי לארון החשמל. הורדתי את המפסק הראשי, וכשבכל הבית השתרר חושך - נכנסתי בריצה והדלקתי את הזיקוקים. הם האירו והתיזו ניצוצות. זה היה באמת יפה לטעמי. רק אחרי דקה שעמדתי וחייכתי - מחזיק את הזיקוקים - נקלטו במוחי הקולות: אבא דאג, הוא רץ לבדוק באיזה מכשיר חשמלי משחקים הילדים שבגללו כבה החשמל. אמא רק אמרה - "מה יהיה על הפשטידות? התנור לא עובד, אוי. והגלידות! הכל יימס!" סבתא החזיקה את ידה על לבה ולחשה, כמה שאני נבהלתי, אוי ויי. הקטנים בכו וחיפשו את הוריהם, מבוהלים מהחושך שתפס אותם פתאום. מיהרתי לעזוב את הזיקוקים ולהרים את המפסק הראשי.

בכיתה

היה ראש חודש אדר. הבאנו מסכות והחלטנו שהיום - יהיה מה שיהיה - לא נלמד! המורה נכנסה והתחילה לעבור על השמות ביומן. רינה קמה והתחילה לשיר: "מש מש מש מש... משנכנס אדר!" המורה ביקשה שתשב. רינה המשיכה לשיר, וכמה בנות הצטרפו אליה. המורה הפסיקה לקרוא את השמות ונעמדה. היא דפקה על השולחן: שקט עכשיו, ומיד! אחר כך בקול נמוך יותר אמרה: "יש לנו הלל היום, ועלינו להזדרז. מלבד זאת תכננתי לכן פעילות נחמדה לכבוד ראש חודש. אז אנא, שקט!"

התלמידות לא הפסיקו לשיר. רינה התחילה לרקוד, ועוד חברות הצטרפו. הצטרפתי גם אני. השתדלתי שלא להסתכל על המורה שעמדה מושפלת ולא ידעה כיצד להשתיק את הכיתה. נהיה שמח יותר ויותר - עד שנכנסה המנהלת. כולן התפזרו למקומות, מתנשמות ומזיעות, נבוכות. "מה קורה פה?" שאלה המנהלת. הייתה דממה בכיתה. "החלטתן להקדים את יריד פורים? טוב, כרצונכן. בעוד שבועיים, כשיתקיים היריד, אתן תשבו ותלמדו". היא החליפה עוד כמה מילים עם המורה ויצאה מהכיתה.

רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש

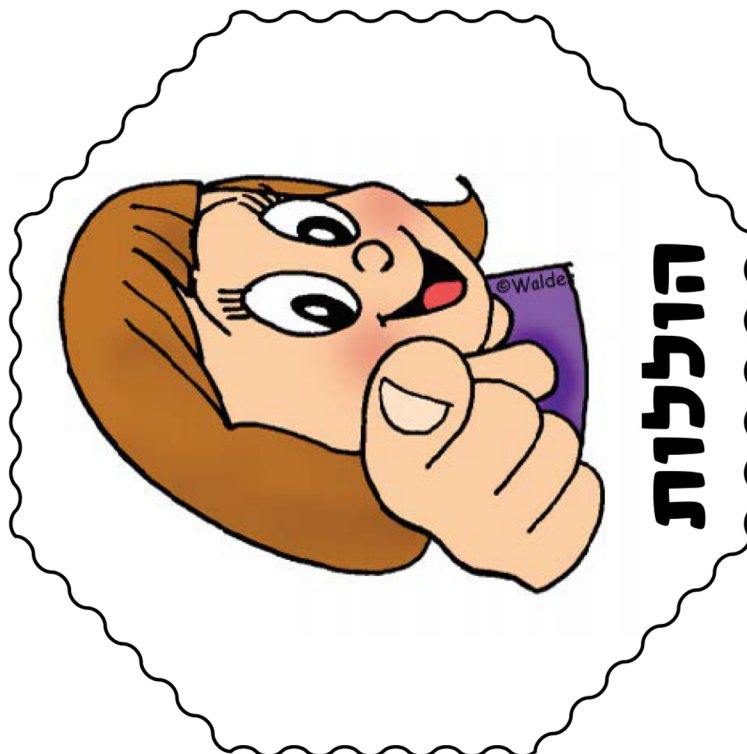

אגף חינוך חברתי חסידי

נספח 3

קרטיסים

רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש

אגף חינוך חברתי חסידי

סוף מעשה במחשבה תחילה

נספח 3 / א

מקרים לקבוצות

"חודש אדר כבר כמעט מסתיים, חייבים לנצל אותו!" קראה בהתלהבות חני, המלכה הלא מוכתרת של הכיתה. "באמצע השיעור נלחיץ קצת את המורה. אני 'אתעלף', ואתן תשפכו עליי מים... זה יהיה מצחיק חבל"ז! אבל כולן משתפות פעולה, כן?"

אני יודעת שזו ממש הוללות...

◀ מה הסיבה להצעה?

◀ מה יהיו התוצאות?

◀ איך תרגיש הכיתה?

◀ איך תרגיש המורה?

אם אשתף פעולה...

◀ מה ארגיש בשעת מעשה?

◀ מה ארגיש לאחר מעשה?

נסחו מלפני מסיבת אירועים וכתבו אותן על הפריזון בצורה.

אם לא אשתף פעולה...

◀ מה יגידו עליי החברות?

◀ איך איראה בעיני הכיתה?

◀ איך ארגיש ביני לבין עצמי?

נסחו מלפני מסיבת אירועים וכתבו אותן על הפריזון בלוח.

אני ממש מתלבטת, מה הייתן עושות במקומי?

חשבו מה הייתן אומרות לחברות. לכוון צד בלוח את המלפנים בלוח הפריזון לקבלתן.

נספח 3 / ב
מקרים לקבוצות

הפסקה. רוב בנות הכיתה יושבות יחד במעגל ומחפשות איך לחמם את האווירה. שרה מתחילה לרדת על ברכה השמנמנה וכולן מצחקקות. "נו, תגידי גם את משהו", קוראת אליי שרה בבדיחותא.

אני יודעת שזו ממש הוללות...

- ◀ מה הסיבה להצעה?
- ◀ מה יהיו התוצאות?
- ◀ איך תרגשנה החברות לאחר מכן?
- ◀ איך מרגישה ברכה?

אם אשתף פעולה...

- ◀ מה ארגיש בשעת מעשה?
 - ◀ מה ארגיש לאחר מעשה?
- נסחו מלפט מסכם אתשובה וכתבו אותו על הפריזון בצד.

אם לא אשתף פעולה...

- ◀ מה תאמרנה עליי החברות?
 - ◀ איך ארגיש ביני לבין עצמי?
- נסחו מלפט מסכם אתשובה וכתבו אותו על הפריזון בלוח.

אני ממש מתלבטת, מה הייתן עושות במקומי?

חלבו מה הייתן אומרות לחברות. צורק צה בלוח את המלפטים בלוחי פריזות לקבלתן.

נספח 3 / ג
מקרים לקבוצות

שוק פורים הגיע, איזה כיף! התחפושות בכיתה מגוונות:
מצחיקות, מפחידות, מעניינות... גילה "המכשפה" מרימה
את מקלה וקוראת בקול מלווה בצחוק: "קדימה, לכיתה א',
בואו נעשה שם קצת שמח!" כולן כבר בעקבותיה...

אני יודעת שזו ממש הוללות...

◀ מה הסיבה להצעה?

◀ מה יהיו התוצאות?

◀ איך תרגשנה תלמידות כיתה א'?

◀ איך תרגשנה תלמידות כיתתי?

אם אשתף פעולה...

◀ מה ארגיש בשעת מעשה?

◀ מה ארגיש לאחר מעשה?

נסחו מלפני מסיבת אירועים וכתבו אותו על פסיון הצבא.

אם לא אשתף פעולה...

◀ מה תאמרנה עליי החברות?

◀ איך ארגיש ביני לבין עצמי?

נסחו מלפני מסיבת אירועים וכתבו אותו על פסיון הצבא.

אני ממש מתלבטת, מה הייתן עושות במקומי?

חשבו מה הייתן אומרות לחברות לצורך כך פלאימו את המלפנים לבגלי הצבאות לקבלתן.

נספח 3 / ד
מקרים לקבוצות

דינה הציגה לפני כל הכיתה את השעון החדש והיפה שקיבלה במתנה. כשיצאה ליטול את ידיה לארוחת עשר אמרה שירה בשובבות: "בואו נגנוב לה את השעון לזמן קצר, נראה מה תעשה", וכבר הגישה לי את השעון כדי שאמצא לו מקום מסתור...

אני יודעת שזו ממש הוללות...

- ◀ מה הסיבה להצעה?
- ◀ מה יהיו התוצאות?
- ◀ איך תרגיש דינה?
- ◀ איך תרגיש שירה?

אם אשתף פעולה...

- ◀ מה ארגיש בשעת מעשה?
- ◀ מה ארגיש לאחר מעשה?

נסחו מלפט מסכם אתשובה וכתבו אותו על הפריזון הפדוב.

אם לא אשתף פעולה...

- ◀ מה תאמרנה עליי החברות?
- ◀ איך ארגיש ביני לבין עצמי?

נסחו מלפט מסכם אתשובה וכתבו אותו על הפריזון פלחח.

אני ממש מתלבטת, מה הייתן עושות במקומי?

חלבו מקד פייקן אומירות אחריות אצורק צפ פלחחון את המלפטים לבחתי פריזונות לקיבלח.

אם אשתף פעולה...

אם לא אשתף פעולה...

נספח 6
משוב אישי

כאלו בחברה / או חברים / אנשים
בולטים אני...
